
SANNINGEN OM
CRACK-
kokain
Base
Ball
Jelly Beans
Nuggets
Rock
nejtilldroger.se

VARFÖR DETTA HÄFTE PRODUCERADES

Det är mycket prat om droger nuförtiden – i skolan, på gatorna, på internet och i tv. En del av det är sant, en del inte.

Vad du kanske inte vet är att mycket av vad du hör om droger faktiskt kommer från dem som säljer dem. Tidigare langare har medgett att de skulle ha sagt vad som helst till folk för att få dem att köpa droger.

Du behöver verkliga fakta och sanningen om droger så att du kan fatta ett välgrundat beslut om dem. Det är därför vi har producerat detta häfte – för dig.

Din feedback är viktig för oss, så låt oss veta vad du tycker om detta häfte. Besök oss på nätet på **NejTillDroger.se** och skicka e-post till oss på **info@drugfreeworld.org**.

Vad är crack–kokain?

Crack-kokain är ett kraftfullt, mycket beroendeframkallande centralstimulerande medel som tillverkas av kokainpulver.* Det kommer i fasta block eller kristaller som kan vara gula, blekrosa eller vita. Namnet *crack* kommer från det knastrande eller smällande ljud som avges när det värms upp och röks.

På 1980-talet blev crack en drog som missbrukades i USA och har sedan dess spridit sig över Nord- och Sydamerika, Europa och andra delar av världen. Crack kan rökas eller snortas. När man röker crack når det hjärnan snabbt och skapar ett intensivt, omedelbart rus som bara varar i ungefär 15 minuter. Att röka crack kan leda till beroende mycket snabbt, ibland redan efter första gången man använder det. Personer som är beroende av crack fastnar i en ständig cykel där de försöker att återigen nå det där första ruset.

Eftersom kokain brukade vara väldigt dyrt ansågs det vara en ”drog för de rika”. Crack, å andra sidan, säljs till så låga priser att till och med tonåringar har råd med det – åtminstone till en början. Men när någon väl blir beroende stiger kostnaden snabbt eftersom de behöver mer för att tillfredsställa sitt beroende.

* För mer information om kokain i pulverform, se häftet *Sanningen om kokain* i den här serien.

Slangbeteckningar

Några vanliga namn ute på gatan för crack-kokain är:

- Apple Jack
- Base
- Bazooka
- Candy
- Cloud
- Cookies
- Crack
- Crack-kokain
- Crunch & Munch
- Devil Smoke
- Dice
- Fat Bags
- Freebase
- French Fries
- Glo
- Gravel
- Grit
- Hail
- Hard Hotcakes
- Ice Cubes
- Jelly Beans
- Kryptonite
- Nuggets
- Paste
- Raw
- Rock(s)
- Rox eller Roxanne
- Scramble
- Sleet
- Sugar Block
- Troop

Jag bodde med en crackmissbrukare i nästan ett år. Jag älskade den missbrukaren, som var min pojkvän, av hela mitt hjärta, men jag kunde inte stå ut längre.

Polisen stoppade och visiterade mig. Vi blev utsatta för en razzia klockan 6.00 på morgonen. Mitt ex stal oavbrutet och kunde inte slita sig från sin pipa.

Jag tycker att crack är mer ondskefullt än heroin – en pipa kan vara allt som krävs för att förvandla en till ett omoraliskt monster.” – Audrey

Internationell statistik

Omkring 778 000 personer i åldern 12 år och äldre i USA rapporterade att de hade använt crack under det senaste året.

En undersökning visade att över 42 miljoner människor i USA (mer än 12 procent av befolkningen) har använt någon form av kokain under sitt liv, och över 10,1 miljoner har specifikt använt crack. Samma undersökning visade att antalet personer som använde crack under månaden före undersökningen var det högsta på 14 år.

I Europa ökade antalet förstagångsanvändare av crack-kokain som sökte behandling med 42 procent under fem år.

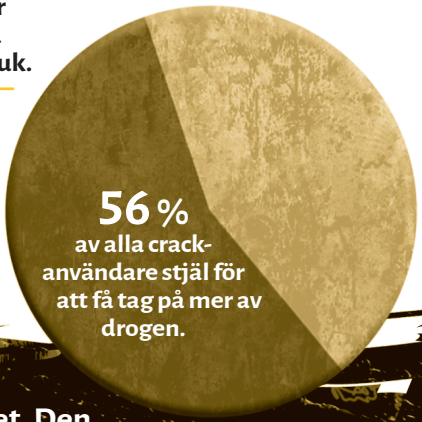
Internationellt sett finns det också bevis på att de som använder crack för första gången blir allt yngre. I Brasilien är till exempel ett betydande antal av de som använder crack för första gången tonåringar, vissa så unga som 12 och 13 år, vilket visar på en oroande trend.

CRACK & BROTT

87 % av alla crack-användare blir inblandade i våld på grund av sitt missbruk.

56 % av alla crack-användare stjäl för att få tag på mer av drogen.

”Det är en helt självisk drog, det här cracket. Den tar över ens liv. Crack fångar en snabbt. Det tar inte alls lång tid. Begäret det orsakar är oerhört. Och till slut använder man det ofta, eftersom kicken är så kortvarig.”
– Peter

Varför är crack-kokain så ytterst beroendeframkallande?

Crack-kokain är en av de mest beroendeframkallande illegala drogerna. Det påverkar belöningssystemet i hjärnan och skapar en intensiv falsk eufori. Eftersom ruset är så kortvarigt röker användare ofta crack upprepade gånger för att försöka hålla igång känslan.

Även om det första användandet kan vara en persons val, försvagas självkontrollen och omdömet snabbt vid upprepat användande, vilket gör det svårt att sluta. Med tiden tar beroendet över, vilket gör crack till det viktigaste i användarens liv, trots den skada det orsakar.

”Jag hade skaffat mig ett crack-kokainberoende på 2 000 dollar i veckan och ville desperat bli fri från bojorna.” – Jennifer

Verkningar av crack-kokain

VILKA ÄR VERKNINGARNA PÅ KORT SIKT AV CRACK-KOKAIN?

Crack ger ett kortvarigt, intensivt rus följt av djup depression, nervositet och starka begär efter mer. Användare äter eller sover ofta inte ordentligt och kan uppleva snabbare hjärtfrekvens, muskelspasmer och konvulsioner. Det kan få användare att känna sig paranoida,* arga, fientliga eller ängsliga – även när de inte är höga.

Crack-användning ökar risken för hjärtattack, stroke, epileptiska anfall eller andningsproblem, vilka alla kan leda till plötslig död.

Att röka crack innebär också ytterligare hälsorisker. Det blandas ofta med andra ämnen som avger giftiga ångor när de bränns. Korta crackpipor kan orsaka spruckna och blåsiga läppar, känt som *crack-läppar*, från att ha den heta pipan tryckt mot läpparna.

* paranoid: extremt och orimligt misstänksam, misstrogen eller rädd för andra människor utan grund eller skäl

VILKA ÄR VERKNINGARNA PÅ LÅNG SIKT AV CRACK-KOKAIN?

Förutom de risker som är förknippade med kokainanvändning, såsom sammandragna blodkärl, ökad kroppstemperatur, förhöjd hjärtfrekvens och högt blodtryck, samt risken för epileptiska anfall eller hjärtattack, kan crack-användare uppleva akuta andningsproblem, inklusive hosta, andfåddhet, lungskador och blödningar.

Det enda jag tänkte på var crack-kokain. Och om någon erbjuder en lite, så tar man det direkt. Det är som att erbjuda en svältande man en limpa bröd om han går flera kilometer.

Saken ställdes på sin spets när jag hade rökt oavbrutet under ett par veckor. En dag bestämde jag mig bara för att jag hade fått nog – jag kunde inte leva så här längre, och jag försökte begå självmord.

Jag måste försöka kämpa. Jag hoppas att mina överlevnadsinstinkter tar över."
– John

”Jag pensionerade mig från en framgångsrik chefsbefattning och hade två döttrar som jag hade fått igenom college, och hade gjort mig förtjänt av min pension. Men min avskedsfest blev början på fem års helvete. Det var då jag kom i kontakt med crack-kokain för första gången. Under de följande fem åren skulle jag förlora mitt hem, min fru, alla mina ekonomiska resurser, min hälsa och nästan mitt liv. Jag tillbringade också två år i fängelse.” – William

Verkningar på lång sikt av att använda crack-kokain inkluderar allvarliga skador på hjärtat, levern och njurarna. Användare har också större risk att få infektionssjukdomar.

Lång tids daglig användning kan orsaka sömnbrist och aptitlöshet, vilket kan leda till undernäring. Att röka crack-kokain kan orsaka aggressivt beteende och beteende som präglas av paranoia.

Eftersom crack-kokain stör hjärnans sätt att bearbeta kemikalier behöver användare mer och mer av drogen bara för att känna sig ”normala”. De som blir beroende av crack-kokain, som med de flesta andra droger, tappar intresset för andra områden i livet.

När crackruset avtar får man svår depression, som blir djupare efter varje användning. Abstinenssymtomen kan bli så svåra att en person gör vad som helst för att få tag på drogen – till och med begår mord. Och om missbrukaren inte kan få tag på crack kan depressionen driva personen till självmord.

Kroppsliga och mentala verkningar

VERKNINGAR PÅ KORT SIKT

Eftersom crack-kokain röks blir verkningarna mer omedelbara och mer intensiva än från kokain i pulverform. Verkningar på kort sikt inkluderar:

- Aptitförlust
- Ökad hjärtverksamhet, högre blodtryck och kroppstemperatur
- Sammandragna blodkärl
- Ökad andningsfrekvens
- Vidgade pupiller
- Sömnstörningar
- Illamående
- Hyperstimulering
- Bisarrt, oberäkneligt, ibland våldsamt beteende
- Hallucinationer, extremt uppjagat tillstånd, lättretlighet
- Taktila hallucinationer som skapar illusionen av insekter som gräver sig in under huden
- Ångest och paranoia
- Depression
- Intensivt drogsug
- Panik och psykos
- Konvulsioner, epileptiska anfall och plötslig död till följd av höga doser (även om det bara intas en gång)

VERKNINGAR PÅ LÅNG SIKT

- Permanent skada på blodkärl i öronen och hjärnan
- Högt blodtryck, vilket leder till hjärtattacker, stroke och död
- Skador på lever, njurar och lungor
- Svåra bröstsmärtor
- Andningssvikt
- Infektionssjukdomar och bölder om det injiceras
- Undernäring, viktförlust
- Allvarlig tandröta
- Hörsel- och känselhallucinationer
- Sexuella problem, skador på fortplantningsorganen och sterilitet (för både män och kvinnor)
- Desorientering, apati, förvirrad utmattning
- Lättretlighet och humörsvängningar
- Ökad frekvens av riskfyllt beteende
- Delirium eller psykos
- Svår depression
- Tolerans och beroende

Barn: De mest oskyldiga offren för crack-kokain

De oskyldigaste offren för crack-kokain är barn som föds av mödrar som använder drogen under graviditeten. March of Dimes, en ideell organisation som fokuserar på mödrars och barns hälsa, rapporterar att användning av kokain (i någon form) under graviditeten kan skada både mamman och barnet. Detta kan orsaka svåra blödningar, som kan vara livshotande, och kan leda till för tidig födsel eller missfall. Barn som exponeras för crack kan uppleva abstinenssymtom vid födseln och drabbas av långvariga hälsoproblem, såsom syn- och hörselproblem, beteendesvårigheter, inlärningsproblem och koncentrationssvårigheter.

”Jag blev introducerad till att röka crack-kokain, och det var då allt slutade fungera. Jag var ute med några personer som jag vid den tiden ansåg vara riktigt nära vänner. Du vet, det man säger om crack är sant: när man röker det för första gången kommer man aldrig att få samma rus igen. Det fördärvade mig fullständigt. Det tog fullständig kontroll över mig.

Crack-kokain har förstört mitt rykte, min självkänsla och min självrespekt.”
– Diane

Crack-kokain: En kort historik

Användningen av kokablad går tillbaka över 3 000 år. Crack-kokain, den kristalliserade formen av kokain, utvecklades på 1970-talet under kokainboomen. Dess popularitet ökade i mitten av 1980-talet.

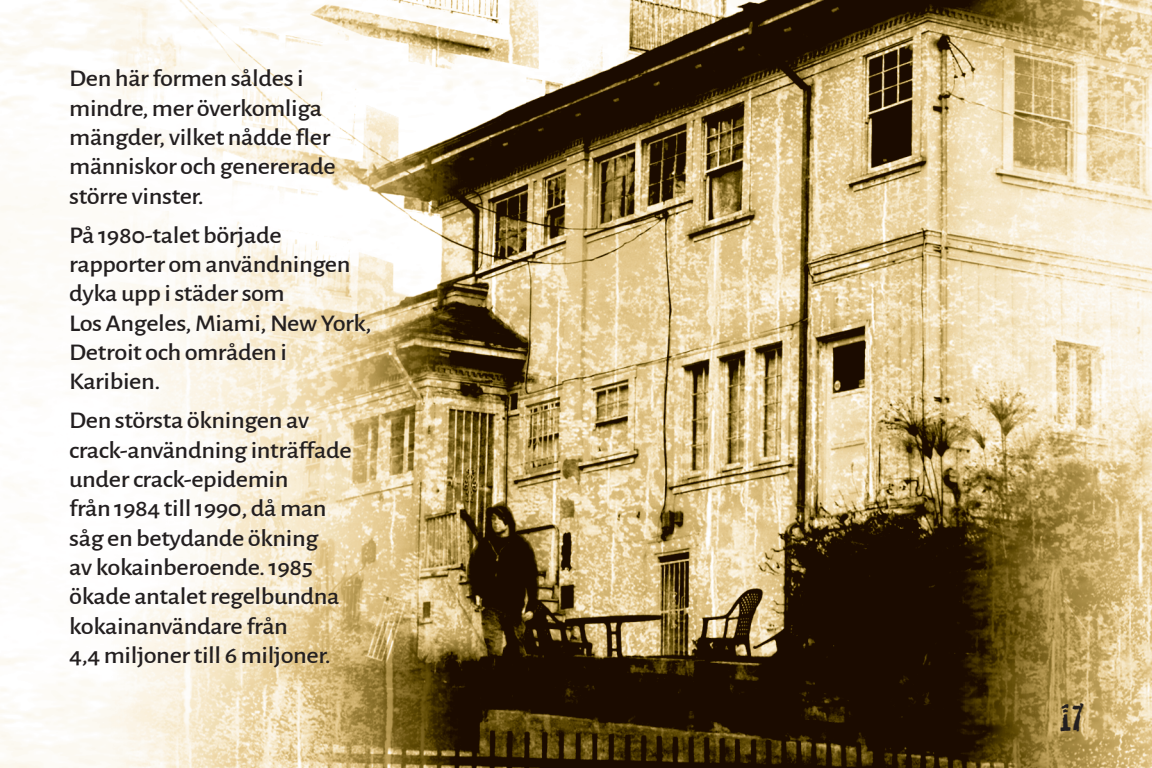
Enligt amerikanska narkotikapolisen (US Drug Enforcement Administration – DEA) transporterades enorma mängder kokainpulver till USA i slutet av 1970-talet, vilket gjorde att priserna sjönk med så mycket som 80 procent. För att behålla vinsterna gjorde langare kokain i pulverform till crack, som kunde rökas.

Crack är en langares dröm: det ger ett omedelbart rus och dess användare blir beroende på mycket kort tid.

Den här formen såldes i mindre, mer överkomliga mängder, vilket nådde fler människor och genererade större vinster.

På 1980-talet började rapporter om användningen dyka upp i städer som Los Angeles, Miami, New York, Detroit och områden i Karibien.

Den största ökningen av crack-användning inträffade under crack-epidemin från 1984 till 1990, då man såg en betydande ökning av kokainberoende. 1985 ökade antalet regelbundna kokainanvändare från 4,4 miljoner till 6 miljoner.

I slutet av 1986 hade crack hittats i 28 delstater och Washington, DC. Ett år senare rapporterade endast fyra delstater att crack inte fanns tillgängligt. Sedan dess har crack-användningen spridit sig över Nord- och Sydamerika, Europa och vidare.

2002 upplevde Storbritannien sin egen crack-epidemi, där antalet personer som sökte hjälp för beroende ökade med nästan 50 procent det året. Storbritannien rapporterade en ökning på 74 procent av crack-beslag mellan 2000 och 2006.

Nyligen visade rapporter att antalet personer som använt crack under den senaste månaden nådde den högsta nivån på 14 år.

Vad langare säger till dig

När tonåringar frågades varför de började använda droger, svarade 55 procent att det var på grund av tryck från vänner. De ville vara coola och populära. Langare vet detta.

De kommer fram till dig som en vän och erbjuder sig att ”hjälpa dig” med ”något som gör dig glad”. Drogen kommer att ”hjälpa dig att passa in” eller ”göra dig cool”.

Langare, som motiveras av pengarna de tjänar, säger vad som helst för att få dig att köpa deras droger. De säger: ”Testa crack bara en gång så kommer allt att bli bra, det får allt att försvinna.”

De bryr sig inte om drogerna förstör ditt liv så länge de får betalt. Det enda de bryr sig om är pengar. Före detta langare erkänner att de såg köpare som ”brickor i ett spel”.

Skaffa fakta om droger. Fatta dina egna beslut.

Sanningen om droger

Droger är i grunden gifter. Verkningarna beror på hur mycket man tar.

En liten mängd fungerar som ett stimulerande medel (ökar aktiviteten). En något större mängd verkar som ett lugnande medel (undertrycker aktiviteten). En ännu större mängd verkar som ett gift och kan döda.

Detta gäller alla droger. Den enda skillnaden är mängden som behövs för att uppnå avsedd effekt.

Men många droger har en annan negativ aspekt: de påverkar sinnet direkt. De kan förvränga användarens uppfattning av det som händer omkring honom eller henne. Som en följd av detta kan personens handlingar bli egendomliga, irrationella, opassande och till och med destruktiva.

Droger blockerar alla sinnesintryck, både önskvärda och oönskade. Så även om de ger tillfällig hjälp genom att lindra smärta, slår de ut förmåga och vakenhet och grumlar ens tänkande.

Mediciner är droger som är avsedda att påskynda, sakta ner eller förändra någonting i det sätt på vilket kroppen fungerar, för att försöka få den att fungera bättre. Ibland behövs de. Men det förändrar inte det faktum att de är droger: de fungerar som stimulerande eller lugnande medel, och alltför mycket kan döda en. Så om man inte använder mediciner så som det är meningen att de ska användas, kan de vara lika farliga som illegala droger.

Den verkliga lösningen är
att skaffa fakta och att
aldrig börja ta droger.

VARFÖR TAR MAN DROGER?

Folk tar droger för att de vill förändra något i sitt liv.

Här är några skäl som unga människor har gett till att de tar droger:

- För att passa in
- För att fly verkligheten eller slappna av
- För att de är uttråkade
- För att verka vuxen
- För att göra uppror
- För att experimentera

De tror att droger är en lösning. Men till slut är det drogerna som blir problemet.

Även om det kan vara svårt att ta tag i sina problem, är följderna av droganvändning alltid värre än det problem som man försöker lösa genom att ta dem. Den verkliga lösningen är att skaffa fakta och att aldrig börja ta droger.

Miljontals häften som detta har delats ut till människor över hela världen på mer än 20 språk.

Efterhand som man finner nya droger på gatorna och mer information om deras verkningar blir kända, uppdateras dessa häften och nya skapas.

Häftena publiceras av Stiftelsen för en Drogfri Värld (Foundation for a Drug-Free World), en ideell, allmännyttig organisation med huvudkontor i Los Angeles i Kalifornien.

Stiftelsen tillhandahåller undervisningsmaterial, rådgivning och samordning för dess internationella drogförebyggande nätverk. Den arbetar med ungdomar, föräldrar, lärare, utbildare, volontärorganisationer och myndigheter – alla som är intresserade av att hjälpa andra människor leva ett liv utan drogmissbruk.

REFERENSMATERIAL:

För att se referensmaterialet som använts för att sammanställa detta häfte, gå till NejTillDroger.se/refs.

FOTON: omslag: DEA (droger); insidan av omslaget: Corbis; sidorna 5, 8: DEA (droger); sidan 12: med tillstånd från InfoImagination.org

FAKTA MAN MÅSTE KÄNNA TILL

Detta häfte ingår i en serie publikationer som ger fakta om marijuana, alkohol, fentanyl, syntetiska droger, ecstasy, kokain, crack-kokain, crystal meth och metamfetamin, inhalationsmedel, heroin, LSD och missbruk av receptbelagda medel. Rustad med denna information kan läsaren fatta ett beslut att leva ett liv utan droger.

För att göra gratis onlinekurser eller komma i kontakt med en Drogfri Värld-avdelning i ditt område, gå till NejTillDroger.se

Stiftelsen för en Drogfri Värld
NejTillDroger.se • info@drugfreeworld.org
(+1) 888 668 63 78 • (+1) 818 952 52 60

Scanna här för att ladda ner det här häftet

© 2025 Foundation for a Drug-Free World. Alla rättigheter förbehållna. Truth About Drugs och Stiftelsen för en Drogfri Värld-logon innehas av och används med tillstånd från Foundation for a Drug-Free World. #S001562 - SWEDISH